

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties (BZK)
J. Schipper-Spanninga
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Datum
15 november 2021
Kenmerk
TRE/N202101319
Telefoon
070-3738393
Bijlage(n)
-

Onderwerp

Consultatiereactie Tijdelijke wet uitbreiding coronatoegangsbewijzen

Geachte mevrouw Schipper-Spanninga,

U heeft ons op verzoek van de minister van BZK mede namens de andere betrokken bewindslieden van VWS, JenV en SZW gevraagd om in zeer korte tijd te reageren op de beoogde Tijdelijke wet uitbreiding coronatoegangsbewijzen. Onder deze zeer dringende omstandigheden denken wij graag mee over de mogelijkheden om de verspreiding van het coronavirus en de druk op de zorg te beheersen. Het beoogde wetsvoorstel heeft op twee manieren directe consequenties voor gemeenten. Ten eerste leidt een CTB-plicht voor werknemers in CTB-plichtige sectoren tot een extra handhavingstaak voor gemeenten. Ten tweede zijn gemeenten zelf werkgever en beheerder van locaties in een sector waar de bevoegdheid zou ontstaan om een CTB aan werknemers en bezoekers te vragen. Ik ga op deze consequenties afzonderlijk in.

CTB-plicht voor werknemers in CTB-plichtige sectoren

Dit deel van het wetsvoorstel houdt in dat als op de CTB-plichtige sectoren een dergelijke verplichting geldt voor klanten of bezoekers, eenzelfde verplichting op dat terrein wordt geïntroduceerd voor werknemers of andere personen die arbeid verrichten, zoals zelfstandigen of vrijwilligers (hierna gezamenlijk aangeduid als: werknemers). Net als onder de huidige reikwijdte blijft een juiste inzet van CTB hiermee een getrapte verantwoordelijkheid van degenen die gebruik maken van CTB (in dit geval ook de werknemers), de werkgever die moet vaststellen of een werknemer over een CTB beschikt en gemeenten die kunnen beoordelen of werkgevers deze controle uitvoeren. Wij zijn het hiermee eens.

Verder krijgen gemeenten met dit deel van het wetsvoorstel een uitgebreidere handhavingstaak. Bij de introductie van de mogelijkheid om CTB verplicht te stellen op het terrein van cultuur, evenementen, horeca, sport of georganiseerde jeugdactiviteiten hebben we expliciet kenbaar gemaakt dat gemeenten hiermee hun maximale handhavingscapaciteit bereiken. De uitbreiding

naar werknemers in de reeds CTB-plichtige sectoren ligt volgens ons echter in het verlengde van de huidige reikwijdte. Ook in de praktijk kunnen gemeenten hun handhaving op de controle van CTB voor bezoekers en werknemers op een CTB-plichtige locatie relatief eenvoudig combineren. Dit geldt des te meer omdat handhavers op basis van het wetsvoorstel de werknemers na aanvang van een dienst kunnen bevragen of de werkgever het CTB heeft gecontroleerd en niet zelf het CTB van werknemers hoeven te scannen. Ook met dit deel van het wetsvoorstel zijn we het dus eens.

Tegelijkertijd begrijpen wij dat er een wetsvoorstel in voorbereiding is om CTB ook uit te breiden naar niet-essentiële detailhandel en niet-essentiële dienstverlening. Hierop maken wij alvast een stellig voorbehoud. De handhaving hiervan wordt problematisch en gaat de directe mogelijkheden van gemeenten om handhavend op te treden te boven. Gemeentelijke handhavers worden al maximaal ingezet en in de huidige arbeidsmarkt zijn momenteel onvoldoende extra werknemers voor de handhaving beschikbaar. De gemeentelijke handhavingscapaciteit heeft een limiet bereikt.

Om recht te doen aan ieders verantwoordelijkheid zien wij als werkbaar alternatief dat gemeenten op basis van risicogerichte handhaving signalen over de naleving van de CTB-plicht met de rijksoverheid en lokaal met brancheorganisaties delen. Mede op basis van deze signalen kan de rijksoverheid aan ondernemers, klanten en brancheorganisaties duidelijk maken in hoeverre deze sectoren open kunnen blijven.

Bevoegdheid om een CTB te vragen aan werknemers in de sector gemeenten

Een facultatieve bevoegdheid om een CTB aan werknemers te vragen, kan ook in de sector gemeenten leiden tot scherpere tegenstellingen tussen gevaccineerde en ongevaccineerde werknemers. Om die te beheersen, zou het werkgevers helpen om inzicht te hebben in sectoren waarin transmissie van het virus op grote schaal plaatsvindt op de werkvloer. In de huidige tijd van krapte op de arbeidsmarkt kunnen werkgevers zich het niet veroorloven om groepen werknemers op voorhand uit te sluiten. Dit staat nog los van het vraagstuk rondom werknemers die zich beschikbaar stellen voor de arbeid en toegang geweigerd worden tot de werkvloer door de werkgever en welke arbeidsjuridische consequenties dat vervolgens heeft.

Een CTB op de werkvloer is naar verwachting in de meeste gevallen van toepassing op werknemers die niet thuis kunnen werken en geen anderhalve meter afstand kunnen bewaren in de uitoefening van hun functie. De werkgever dient een voorgenomen besluit over de inzet van CTB uiteraard nog wel af te stemmen met de personeelsvertegenwoordiging of de ondernemingsraad.

Bevoegdheid om een CTB te vragen aan bezoekers in de sector gemeenten

Wij verzoeken u om de sector gemeenten bij voorbaat uit te zonderen van de bevoegdheid om een CTB aan bezoekers te vragen. Anders zou iedere gemeente zelf een keuze moeten maken tussen het belang van een veilige werkomgeving en het belang van een vrije toegang tot gemeentelijke publieksbalies. Aan de ene kant zouden gemeenten hiermee op basis van specifieke omstandigheden ter plaatse zelf kunnen bepalen of een CTB nodig en wenselijk is. Aan de andere kant kan die keuze ook leiden tot onnodige of onwenselijke discussie onder hun werknemers en hun inwoners. Volgens ons is het noodzakelijk dat er op dit punt geen verschillen tussen gemeenten ontstaan. Iedere inwoner moet gebruik kunnen blijven maken van essentiële dienstverlening door gemeenten en op een gemeentelijke locatie naar binnen kunnen.

Ik verzoek u om onze reactie aan de betrokken ministers van BZK, VWS, JenV en SZW kenbaar te maken. We blijven mede via het Veiligheidsberaad graag met de rijksoverheid in gesprek over een werkbare inzet van coronatoegangsbewijzen.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

P.W. Jeroense,
Directeur Beleid